

הרב יוני לביא

בבוקר

הצצה לעולמו הפנימי של הרב
הלבטים, הרגשות, התובנות

מה שהיה כל כך יפה הוא המחזה שהתגלה באותו רגע. "נכנס יין יצא סוד". ומתברר שאצל אנשים השקועים עד צווארם בתורה, גם כשהם שיכורים ומקיאים, מה שיוצא מהם זה תורה. ראיתי בחורים שנופלים איש על צווארי רעהו וכוכים כמו תינוקות: "טאטע, אני רוצה לנצח את היצר הרע... אני רוצה לדעת את כל התורה... ה', תעשה שלא יהיו עוד פיגועים. שנרגיש פה כבר גאולה...". וכשאני נזכר במשנה אחשוורוש וביוזמה המבישה של בעל להחפיץ את אשתו ולהציגה לראווה לעיני כל האנשים, אני מגלה את ההבדל התהומי בין הסודות השונים שמתגלים.

התפקיד הראשון של הרב קוק

מתברר שחוץ מלענות על שאלות הלכתיות ומוסריות של פורים ולהכריע בשאלה האם יוצאים חובת משלוח מנות כאשר שתי המנות הן אוזני המן רק שאחת עם תמרים והשניה עם פרג, יש לרב עוד תפקיד חשוב בפורים. לומר דבר תורה היתולי. אסור לו להסתפק בסתם דרשנות על המגילה, אלא חובתו ללהטט במקורות וליצור מהם דרוש אקטואלי שיהיה גם תורני, גם יפה וגם מצחיק. לא תאמינו אבל בישיבת וולוז'ין של לפני מאה וחמישים שנה נבחר לא אחר מאשר הבחור אברהם יצחק הכהן קוק להיות רב פורים. שנים רבות לאחר מכן בישיבת פוניבז' בבני ברק זכה בתפקיד הבחור ישראל מאיר לאו. לא קל להיכנס לנעליהם הגדולות אבל אם כשאנשים שתויים הם לא מבחינים בין ארור המן לברוך מרדכי, יש תקווה שלא יבחינו בין 'רב פורים' אמיתי למי שרק מנסה להתחפש אליו. ■

רב פורים

"שלום הרב. סליחה על השעה המאוחרת", נשמע קול צעיר אך עייף מעבר לקו. "אנחנו שמיניסטים שכותבים עכשיו את התסריט להכתרה. תגיד, מותר בהצגה שלנו להתחפש לבנות? יש בזה איסור של 'לא ילבש גבר שמלת אישה' או שבגלל שזה חלק מההצגה - מותר?". "שאלה טובה", אמרתי לו, "לא עדיף שתפנו אותה אל ראש הישיבה שלכם?". "זה חלק מהעניין", אמר הבחור בקול מסתורי, "אנחנו רוצים לעשות לו הפתעה...".

לא חלפו חמש דקות והוואטסאפ אותה שהתקבלה הודעה חדשה: "נמאס לי כבר מההורים האלו", פתח השואל בתוספת שלושה אימוג'ים כעוסים, "מה נראה להם, שאני ילד קטן? פורים מתקרב והפעם הודעתי להם מראש שהשנה אני הולך להשתכר, אבל עד הסוף... היית צריך לראות איך אבא שלי התעצבן. אפשר לחשוב, מה הוא לא שמע שבפורים יש מצווה של 'עד דלא ידע? נכון שאני צודק, הרב?". עוד לא הספקתי לענות והגיעה השאלה פורים, אחרי קריאת המגילה, עורכים ערב חיקויים. זה קטע נורא יפה שמציגים בו בין השאר דמויות מהישוב באופן היתולי, ואנשים מאד מחכים לזה. אלא שהשנה נבחרה ועדת תרבות חדשה ויושבת הראש שלה טוענת שלפי ההלכה אסור לעשות דבר כזה וזה ממש הלבנת פנים. אמרנו לה שהכול ברוח טובה וליתר ביטחון אפשר לשאול אותם קודם, אבל היא מתעקשת שזה לא משנה. 'גם אם אדם אומר שלא מזיז לו אי אפשר לדעת מה קורה אצלו בתוך הלב'. קיצר, היה וויכוח גדול על העניין ואמרנו שנשאל רב מה הדין?".

איפה עובר הגבול?

אין ספק שפורים הוא חג מאוד מאתגר. בתוך עשרים וארבע שעות מצטופפים שפע אירועים וחגיגות: קריאת מגילה (פעמיים!), תחפושות, סעודת פורים, משלוח מנות, משתה ושמחה ומתנות לאביונים. במוסדות החינוך עסוקים כבר כמה שבועות בשרשרת הפקות גרנדיוזיות ומתמודדים לעיתים עם שאלות חינוכיות ומוסריות לא פשוטות. ידיד שלי עובד כמחנך באחד המוסדות התיכוניים והוא הציג זאת כך: "המטרה שלנו היא לעבור את החג הזה עם כמה

שפחות נזקים. בשנה שעברה היה צריך לחדש ציוד בשווי שנים עשר אלף שקל אחרי שנהרס במסגרת חגיגות הפורים". מצד שני, בזיכרוני חרותה חוויה הפוכה לגמרי. הייתי שמיניסט בישיבה תיכונית בירושלים ואצלנו המסורת קבעה שבראש חודש אדר 'מחפשים' את הישיבה. בהגיע תורנו נפל הפור להפוך את הישיבה לבית חולים. על חדר ראש הישיבה רשמו: 'מנהל בית החולים'. על כיתת החמששים החמודים כתבו: חדר תינוקות, וכן הלאה. אלא שאז התעוררה התלבטות לגבי המזכירות. עבדו שם שלוש נשים שהיו אחראיות לתפעול השוטף של המערכת. מישהו הציע לרשום: 'חדר יולדות', היות שכל פעם אחת מהן הייתה יוצאת לחופשת לידה והאחרות היו ממלאות את תפקידיה. אלא שאז העיר מישהו שזה לא מדויק. לגבי שתיים היה הדבר נכון, אך השלישית נשואה כבר חמש שנים ללא ילדים. מי יודע מה יעבור בלב שלה כשהיא תבוא בראש חודש אדר לישיבה ותראה על הדלת את השלט 'חדר יולדות' כשאין מקום שהיא הייתה רוצה להיות בו יותר מהמקום הזה. מצד שני, הרי הכול בדיחה. 'עזבו, בואו נזרום. למה להיות כבדים? ההתלבטות לא ארכה יותר משניה וחצי. ההחלטה התקבלה: מחליפים את הבדיחה. על הדלת יהיה רשום 'חדר אחיות'. אולי פחות מצחיק, אבל אין מצב שנעשה משהו שאולי יכאיב ללב של מישהו. היינו אז רק בני שבע עשרה וקצת, אבל הרגשתי גאה בחברים שלי שעשו את הבחירה הנכונה.

שני משתאות

בשנה שלאחר מכן התחלתי ללמוד בישיבת מרכז הרב ושם כבר פגשתי פורים אחר. עמוק, משמעותי ורוחני הרבה יותר. השיא שלו היה בליל החג, במסיבה שנמשכה עד השעה ארבע לפנות בוקר. רוב החברים שתו. ועבור אנשים שאלכוהול הוא לא המנהיגים של השלום, ההשפעה הייתה חזקה.

אמרנו לה שהכול בצחוק אבל היא מתעקשת שזה לא משנה. 'גם אם אדם אומר שלא מזיז לו אי אפשר לדעת מה קורה אצלו בתוך הלב'